

Luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupa

Asianumero: MH 8718/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Käsittelijä(t)

Yhteyshenkilö(t)

Hakija

Helsingin yliopisto, 0313471-7
Osoite: PL 3, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Hakemus

30.10.2025, sähköpostitse

Hakija hakee lupaa jatkaa mikroilmastojen monitorointia tutkimusasetelmalla, joka on perustettu seuraavien Metsähallituksen myöntämien tutkimuslupien nojalla vuosina 2018-2020:

MH 2059/2018: Saana- ja Jehkas-tuntureiden alue
MH 2135/2019: Mallan luonnonpuisto ja Ailakkavaaran alue
MH 2754/2019: Värriön luonnonpuisto, Tiilikkajärven kansallispuisto, Pisan luonnonsuojelualue, Siikanevan soidensuojelualue ja Karkalin luonnonpuisto (mukaan lukien läheiset pienemmät suojelualueet)
MH 2820/2020: Saana, Malla ja Jehkas-tuntureiden alue

Yllä oleville tutkimuksille on v. 2021 myönnetty yhteinen jatkolupa MH 3200/2021, jonka voimassaoloaika päättyy 31.12.2025.

Lisäksi hakija pyytää seuraavien, 31.12.2025 päättyvien tutkimuslupien voimassaoloajan jatkamista ja niiden liittämistä osaksi nyt haettavaa lupaa:

MH 5110/2021: Ulvinsalon luonnonpuisto
MH 5104/2021: Evon retkeilyalue

Tutkimusasetelma kattaa yli tuhat tutkimuspistettä, joihin kuhunkin on asennettu maaperän kosteutta sekä lämpötilaa kolmelta korkeudelta mittaava miniatyyrikokoinen Tomst-sääasema. Tutkimuspisteisiin asennetaan myös miniatyyrikokoiset ravinneanturit (Plant Root Simulator), ja niillä tehdään maaperän syvyysmittausta pistokairalla (max 1 metrin syvyyteen) ja lumikartoitusta kaivamalla lumeen kuoppia, jotka mittauksen päätteeksi tasoitetaan. Lisäksi tutkimuspisteiltä kerätään kertaluonteisesti noin 2 dl kokoinen maaperänäyte sekä lehti- ja kukkanäytteitä yleisimmistä kasvilajeista.

Tutkimuksen tavoitteena on tutkia mikroilmaston ja elollisen luonnon yhteyksiä luontotyypeillä, joista monia uhkaa ilmastonmuutos. Suojeltuja tunturi-, suo- ja metsäalueita ympäri maata kattava tutkimusasetelma on ajallisesti ja alueellisesti ainutlaatuinen Euroopan ja koko maailmankin mittakaavassa. Tutkimuksessa kerätty aineisto on johtanut lukuisiin tieteellisiin tutkimusartikkeleihin ja sitä hyödynnetään varamisteilla olevissa väitöskirjoissa ja monivuotisen rahoituksen saaneissa projekteissa. Aineisto on jaettu avoimesti kaikkien saataville globaalin MEB-tietokannan kautta (Microclimate Ecology & Biogeography eli MEB; <https://meb-network.com/>).

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallituksen myöntää hakijalle luvan jalkaisin liikkumiseen Värriön luonnonpuistossa, Ulvinsalon luonnonpuistossa, Saanan luonnonsuojelualueella sekä Tiilikajärven kansallispuiston liikkumisrajoitusalueilla rajoituksen voimassa ollessa sekä jalkaisin liikkumiseen polkujen ulkopuolisilla alueilla Mallan ja Karkalin luonnonpuistoissa tutkimusluvan mukaisessa tarkoituksessa. Lupa myönnetään korkeintaan kahteen käyntiin vuodessa kullakin kyseisellä liikkumisrajoituskohteella. Lisäksi lupa myönnetään edellä mainituilla luonnonsuojelualueilla sekä Saanan lehtojensuojelualueella, Pisan luonnonsuojelualueella, Susimäen suojelualueella, Kotisten suojelualueella, Sudenpesänkankaan suojelualueella, Lohjanjärven alueiden luonnonsuojelualueella ja Siikanevan soidensuojelualueella sijaitsevilla, liitekarttaan 1 merkityillä tutkimuspisteillä tehtävään maaperän syvyysmittaukseen pistokairalla (korkeintaan 1 metrin syvyyteen), maaperänäytteen ottoon pintamaasta (kooltaan max noin 2 dl) ja kasvinäytteiden ottamiseen yleisistä ja kasvupaikallaan runsaista kasvilajeista (lehti- tai kukkanäytteet, pienistä lajeista kokonainen kasvi).

Lisäksi hakijalle myönnetään maanomistajan suostumus pitää tutkimuspisteillä niille aikaisemmin asennettuja liitteen 2 mukaisia Tomst-pienoissääsämisiä ja korvata esimerkiksi rikkoutuneet laitteet vastaavilla uusilla sekä asentaa tutkimuspisteille ravinneantureita. Anturit ovat pH-liuskojen tyyppisiä pieniä muoviliuskoja, jotka jätetään esim. muutamaksi kuukaudeksi tai korkeintaan vuodeksi maahan, jossa ne keräävät itseensä kasvien juurten tapaan maaperästä ravinteita.

Luvanhakijan lisäksi lupa myönnetään seuraaville työryhmän jäsenille: akatemiattutkija xx/Jyväskylän yliopisto, tutkimusprofessori xx/Ilmatieteen laitos ja professori xx/Helsingin yliopisto sekä heidän ohjauksessaan toimiville, vuosittain vaihtuville tutkimusavustajille, joiden nimet ilmoitetaan kunakin vuonna ennen luvanmukaisen toiminnan aloittamista.

Jehkasin ja Ailakkavaaran alueet, Ulvinsalon luonnonpuiston laajennus sekä Evon Hautjärven alue ovat perustamattomia suojelualueita. Kilpisjärven pohjoisosa (Siilasvuoman alue), Kilpisjärven ja Käsivarrentien välinen alue, Ulvinsalon luonnonpuiston ulkopuoliset valtionmaat, Siikanevan soidensuojelualueen ulkopuoliset valtionmaat ja Evon retkeilyalue ovat Metsähallituksen liiketoimintojen hallinnoimia alueita. Näille alueille lupa edellä mainittuun maa- ja kasvinäytteiden ottamiseen myönnetään maanomistajan suostumuksena. Maanomistajan suostumukseen ei liity valitusoikeutta.

Tämä lupa ja maanomistajan suostumus koskee ainoastaan valtionmaita sekä ainoastaan liitekarttaan 1 merkittyjä tutkimuspisteitä.

Alkaa: 12.01.2026

Päätyy: 31.12.2031

Lupa-alue on esitetty liitteessä 1.

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Lupapäätöksen perustelut

Värriön, Mallan, Ulvinsalon ja Karkalin luonnonpuistoissa liikkuminen osoitettujen polkujen ulkopuolella on luonnonsuojelulain 56 § mukaan sallittua ainoastaan Metsähallituksen luvalla. Saanan luonnonsuojelualueella liikkuminen merkittyjen polkujen ulkopuolella on alueen perustamisasetuksessa tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta kielletty, mutta luonnonsuojelulain 138 ja 56 § nojalla se on Metsähallituksen luvalla mahdollista. Tiilikajärven kansallispuiston liikkumisrajoitusosissa liikkuminen 15.4.-15.7 on alueen järjestyssäännön nojalla mahdollista vain Metsähallituksen luvalla.

Kasvien ottaminen ja maaperän vahingoittaminen on kielletty luonnonsuojelulain nojalla Värriön, Mallan, Ulvinsalon ja Karkalin luonnonpuistoissa, Tiilikajärven kansallispuistossa ja Lohjanjärven alueiden luonnonsuojelualueella sekä alueen perustamissäädöksen nojalla Saanan luonnonsuojelualueella (496/1988), Saanan lehtojensuojelualueella (503/1992), Pisan luonnonsuojelualueella (1115/1993), Susimäen suojelualueella (1115/1993), Kotisten suojelualueella (1115/1993) ja Sudenpesänkankaan suojelualueella (1115/1993). Maaperän vahingoittaminen Siikannevan soidensuojelualueella on kielletty alueen perustamissäädöksen (851/1988) nojalla. Kaikilla edellä mainituilla alueilla Metsähallitus voi antaa luvan kivennäisnäytteiden ja kasvien ottamiseen tieteellistä tarkoitusta varten.

Luonnonsuojelulain mukaan yksi luonnonsuojelualueiden ja niiden perustamisen yhtenä tavoitteena on luonnontutkimuksen edistäminen. Hakemuksen mukainen tutkimus palvelee tätä tarkoitusta tuottamalla uutta ja täydentävää luontotietoa, jota voidaan hyödyntää mm. luontotyyppien suojelussa ja suojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelussa.

Tutkimuspisteet sijaitsevat Siikannevan (SAC, FI0341008), Susimäen (SAC, FI0341002), Karkalin, Suuriniemen ja Mailan alueiden (SAC, FI0100012), Lohjanjärven alueiden (SAC, FI0100036), Evon alueen (SAC, FI0325001), Tiilikan alueen (SAC/SPA, FI0600071), Pisa-Kypäräisen (SAC, FI0600076), Ulvinsalon alueen (SAC, FI1200225), Värriön (SAC/SPA, FI1301401), Saanan luonnonsuojelualueen (SAC, FI1300112) ja Mallan (SAC, FI1300102) Natura 2000 -alueilla. Metsähallitus katsoo, ettei jalkaisin kahdesti vuodesta tapahtuva lyhytaikainen liikkuminen, kertaluonteinen maanäytteen ottaminen ja vähäinen, vain yleisiin lajeihin kohdistuva näytteenotto kasveista vaaranna luonnonsuojelualueiden perustamistarkoitusta eikä heikennä merkittävästi Natura 2000 -alueiden suojeluperusteina olevia lajeja ja luontotyypejä.

Lupaehdot

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Liikkumisrajoitusalueilla luvansaajien lisäksi liikkuvien tutkimusavustajien nimet on ilmoitettava ennen alueelle menemistä tämän luvan yhteyshenkilölle.

Liikkuminen luonnonpuistoissa merkittyjen reittien ulkopuolella, Saanan luonnonsuojelualueella ja Tiilikjärven kansallispuiston liikkumisrajoitusalueilla rajoituksen voimassaoloaikana on rajattava tutkimuksen kannalta välttämättömään minimiin.

Kasvi- ja maaperänäytteenotto on rajattava tutkimuksen kannalta välttämättömään minimiin. Tutkimuskohteilla esiintyy rauhoitettua, uhanalaista ja harvinaista kasvilajistoa. Kasvinäytteitä ei saa ottaa em. lajeista eikä maanäytteitä saa ottaa niiden kasvupaikalta. Luvansaaja vastaa siitä, että kaikilla näytteenottoon osallistuvilla on tähän riittävä lajintuntemus.

Mikäli tutkimusta laajennetaan uusille tutkimuspisteille, on siihen haettava uusi lupa.

Kaikki tutkimukseen liittyvät välineet on poistettava maastosta lupa-ajan loppuun mennessä, ellei tutkimukseen ole haettu ja saatu jatkolupaa.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä (LSL 70 § ja 74 §). Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskia.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 9, 39, 49, 51, 56, 70, 74, 137 ja 138 §
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta kansallispuistoiksi ja luonnonpuistoiksi (674/1981) 2 ja 6 §
Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 1 ja 4 §
Laki eräiden uusien luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (634/1956) 1 ja 21 §

Laki Karkalin luonnonpuistosta (432/1964) 1 ja 2 §
Valtioneuvoston asetus Uudenmaan maakunnan luonnonsuojelualueista (332/2021) 1, 2 ja 3 §
Asetus vanhojen metsien suojelusta (1115/1993) 1, 2, 3 ja 5 §
Asetus Saanan luonnonsuojelualueesta (496/1988) 1, 2 ja 3 §
Asetus lehtojensuojelualueista (503/1992) 1, 2, 3 ja 5 §
Laki eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi (851/1988) 1 ja 5 §
Asetus eräistä valtion omistamille alueille perustetuista soidensuojelualueista (852/1988) 1 ja 3 §
Tiilikkajärven kansallispuiston järjestyssääntö 11.3.1988
Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5, 21.1. ja 24.1 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista (96/2024) 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä**Ratkaisija**

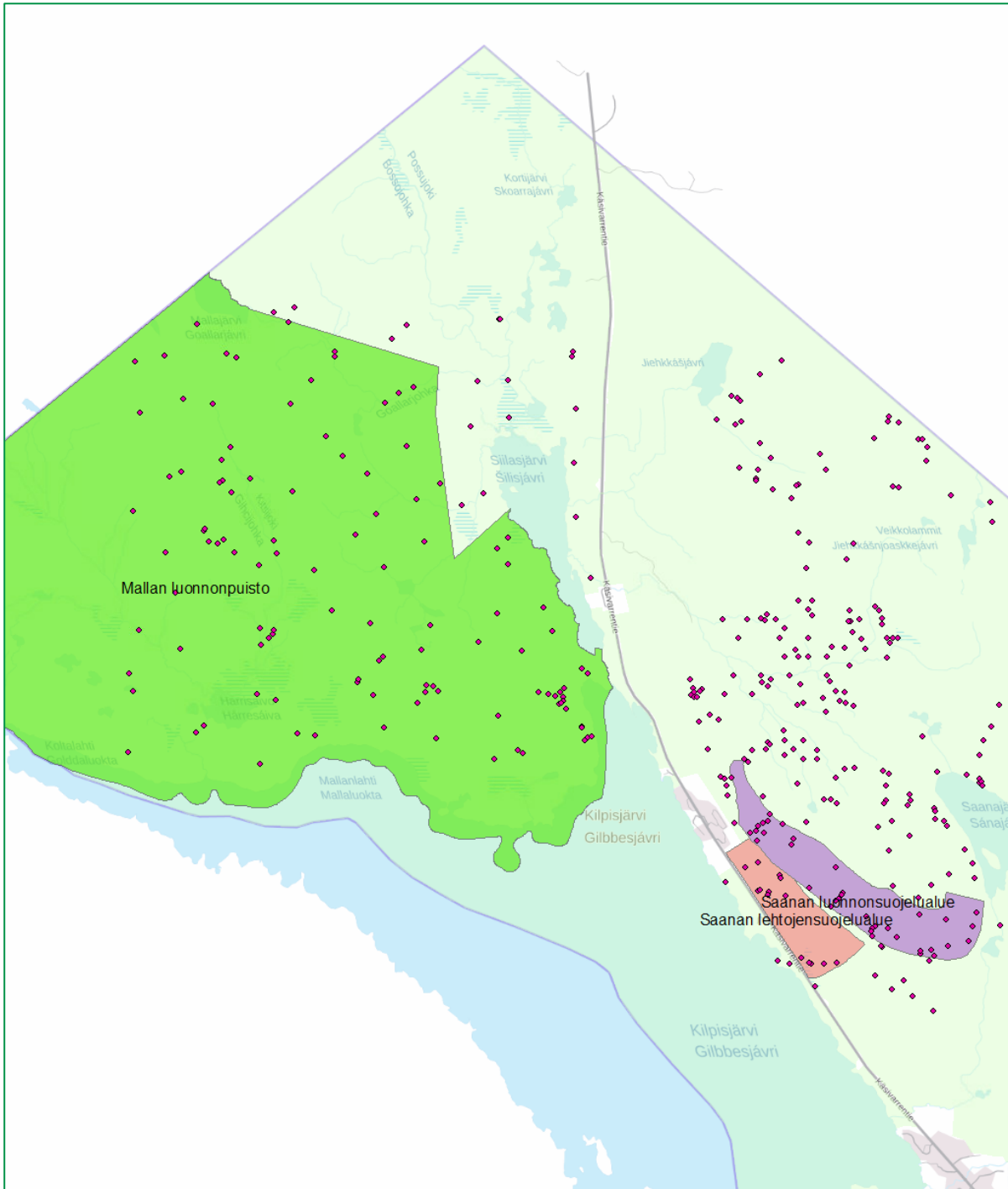
Liitteet:

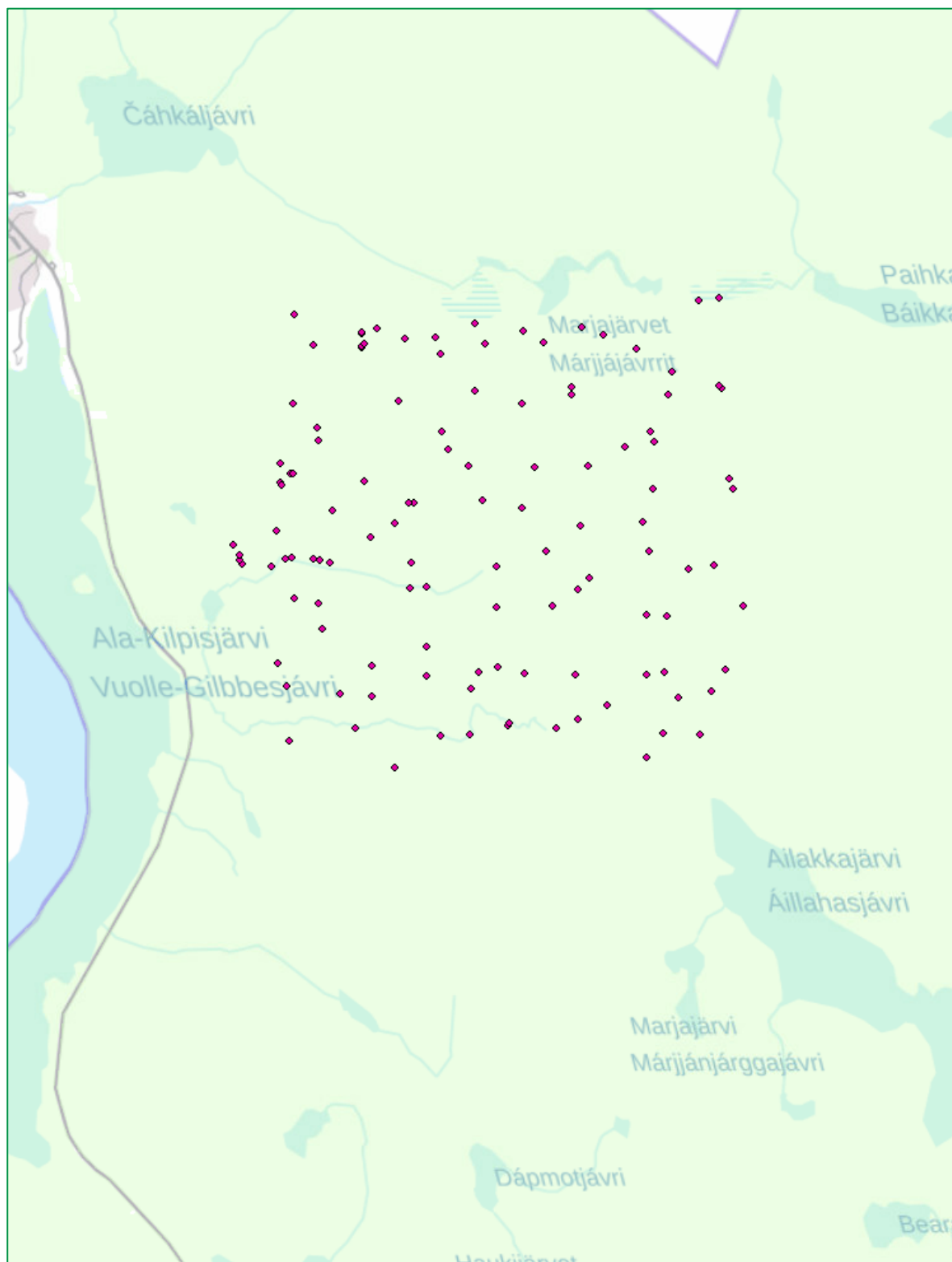
Liite 1. Lupa-alueen kartta
Liite 2. Valitusosoitus

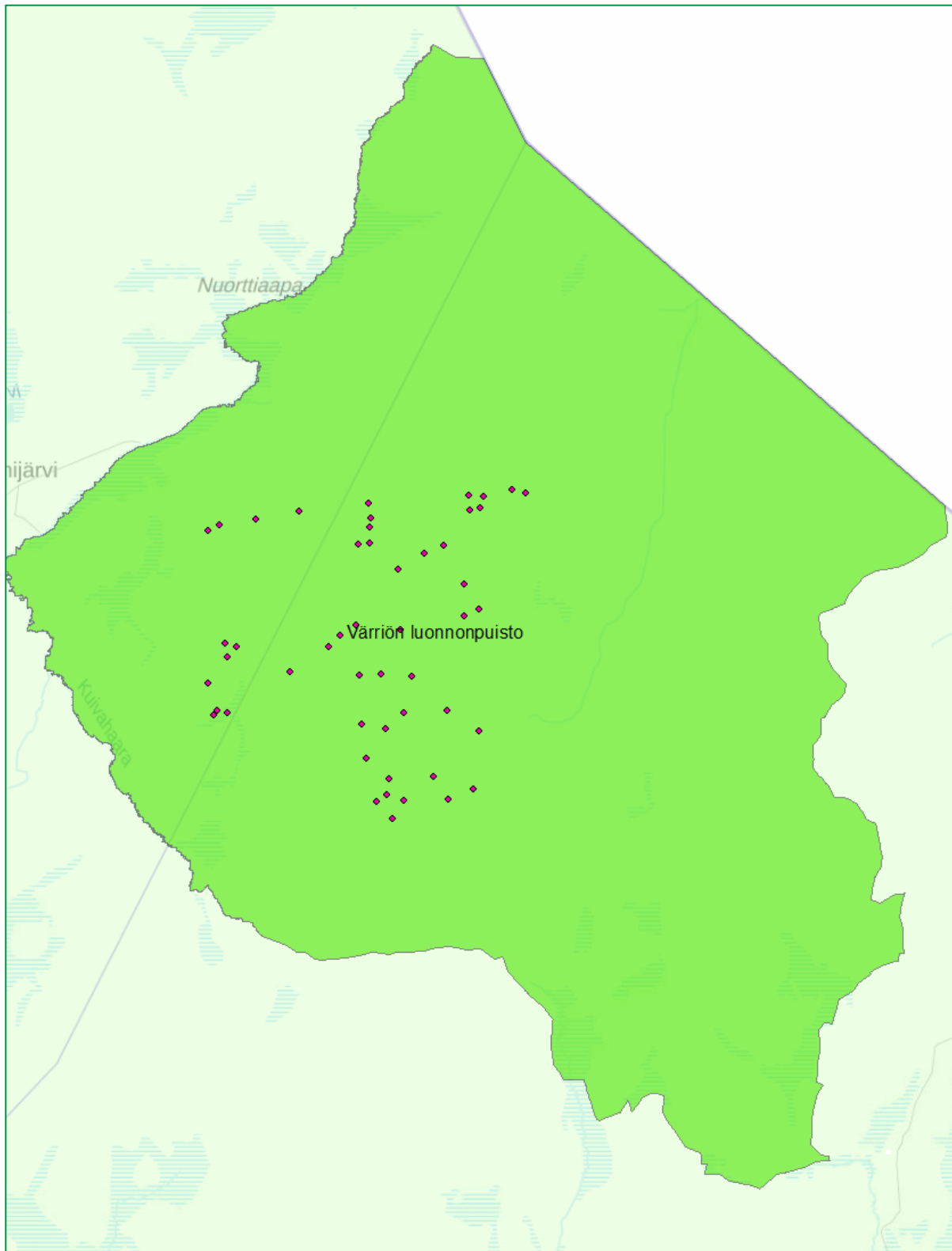
Tiedoksi:

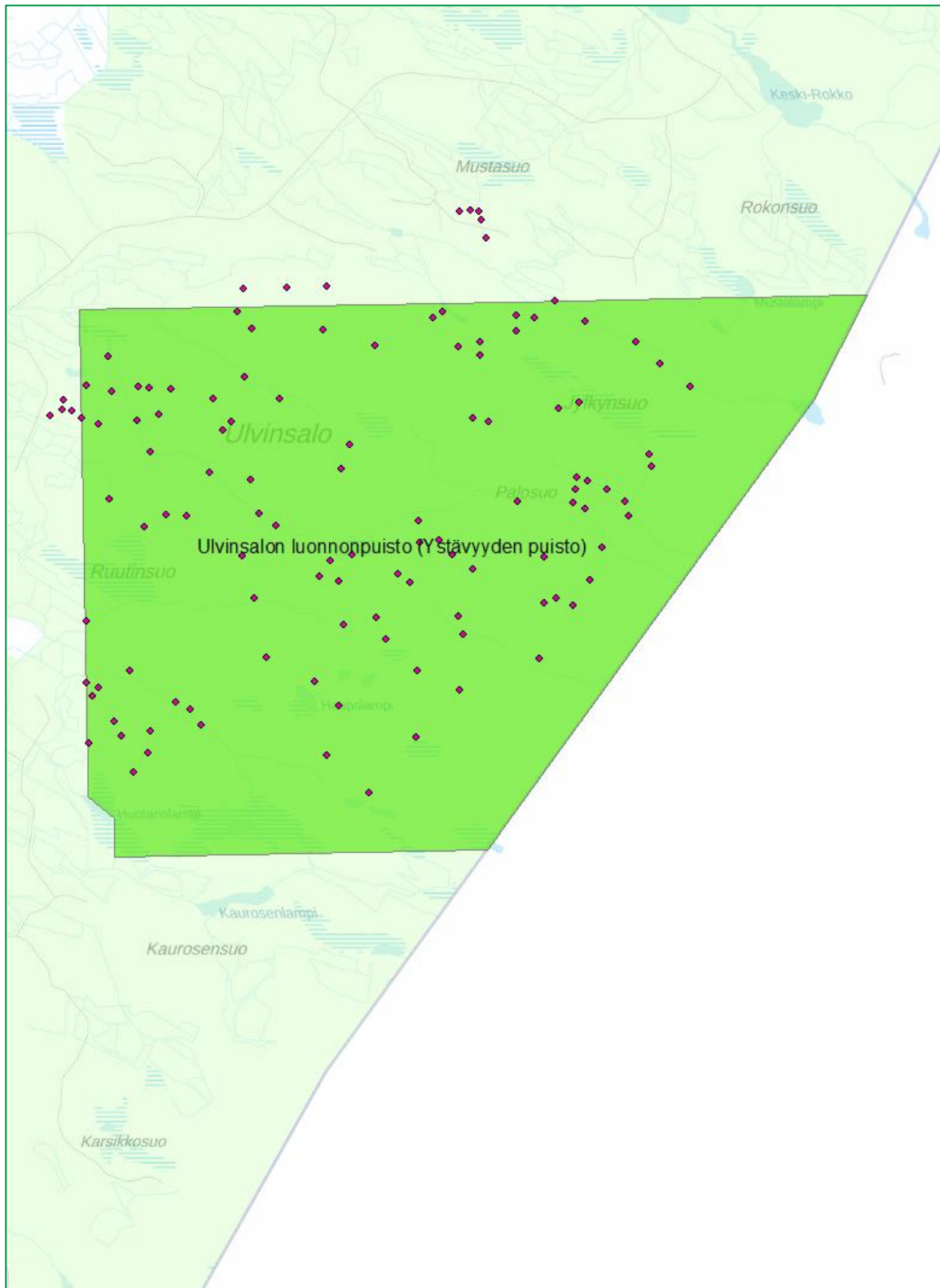
Lapin ELY-keskus
Kainuun ELY-keskus
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pirkanmaan ELY-keskus
Uudenmaan ELY-keskus
Hämeen ELY-keskus
Suomen Luonnonsuojeluliiton Etelä-Hämeen piiri
Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Savon piiri
Suomen Luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri
Suomen Luonnonsuojeluliiton Lapin piiri
Suomen Luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri
Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri
Ruoveden, Oriveden, Rautavaaran, Kuhmon, Kuopion, Enontekiön, Sallan,
Savukosken, Hämeenlinnan ja Lohjan kunnat

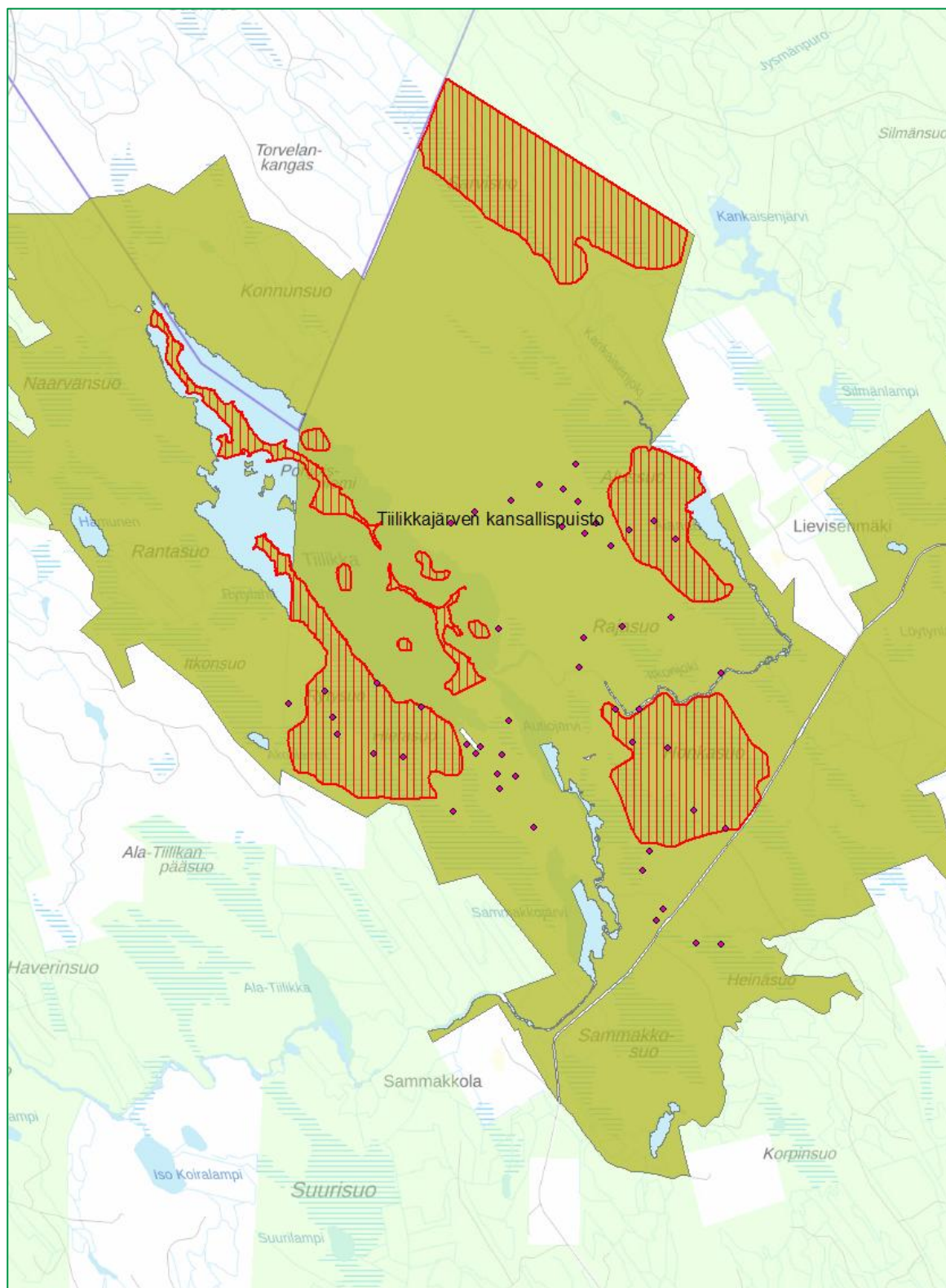
Liite 1. Lupa-alueen kartat. Tutkimuskohteet merkitty pisteillä ja lakisääteiset luonnonsuojelualueet värikkäillä rasterailla. Haalean vihreät alueet ovat muita valtionmaita, joiden osalta lupa myönnetään maanomistajan suostumuksena. Tiilikajärven kansallispuiston liikkumisrajoitusalueet on merkitty punaisella viivoituksella.

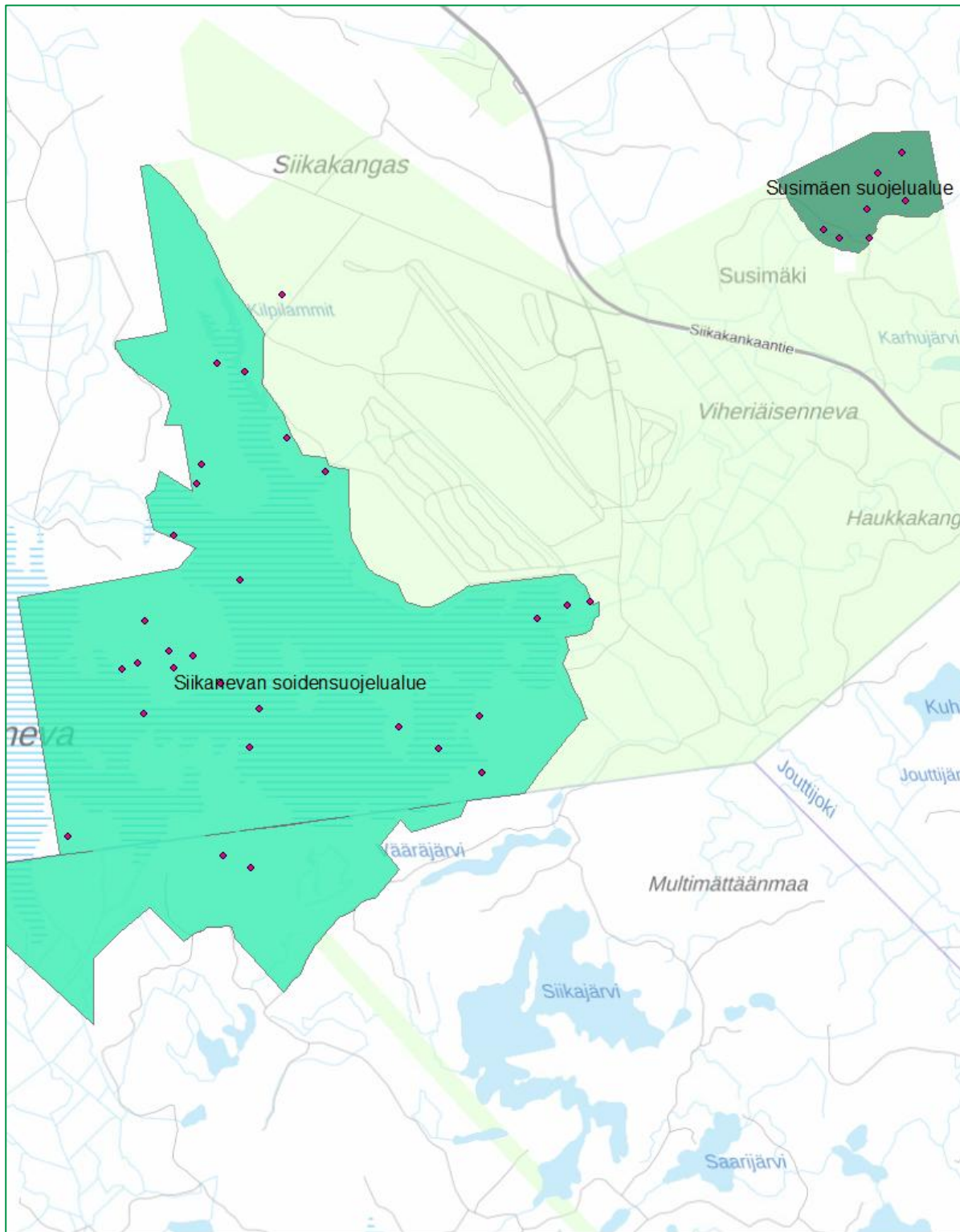

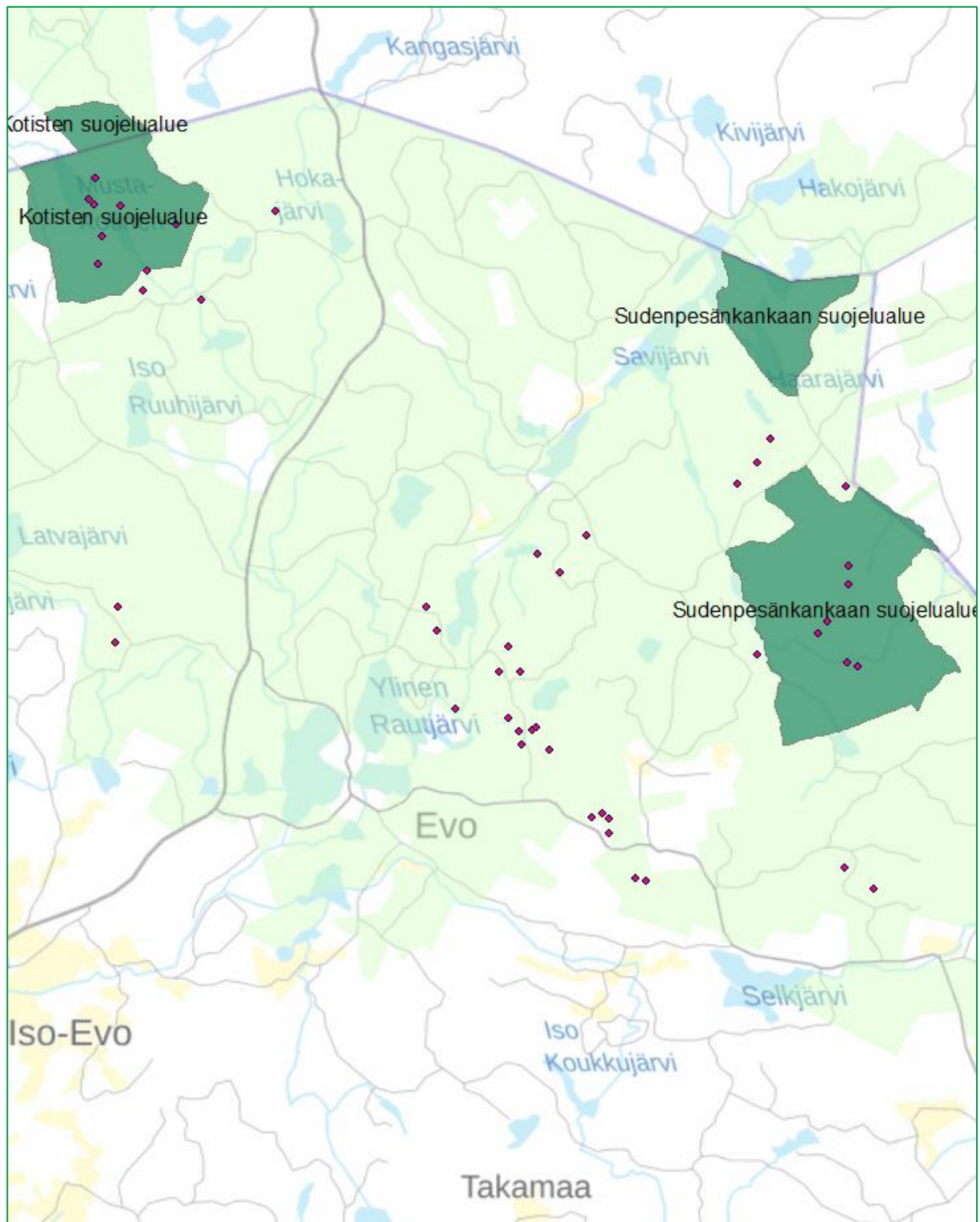

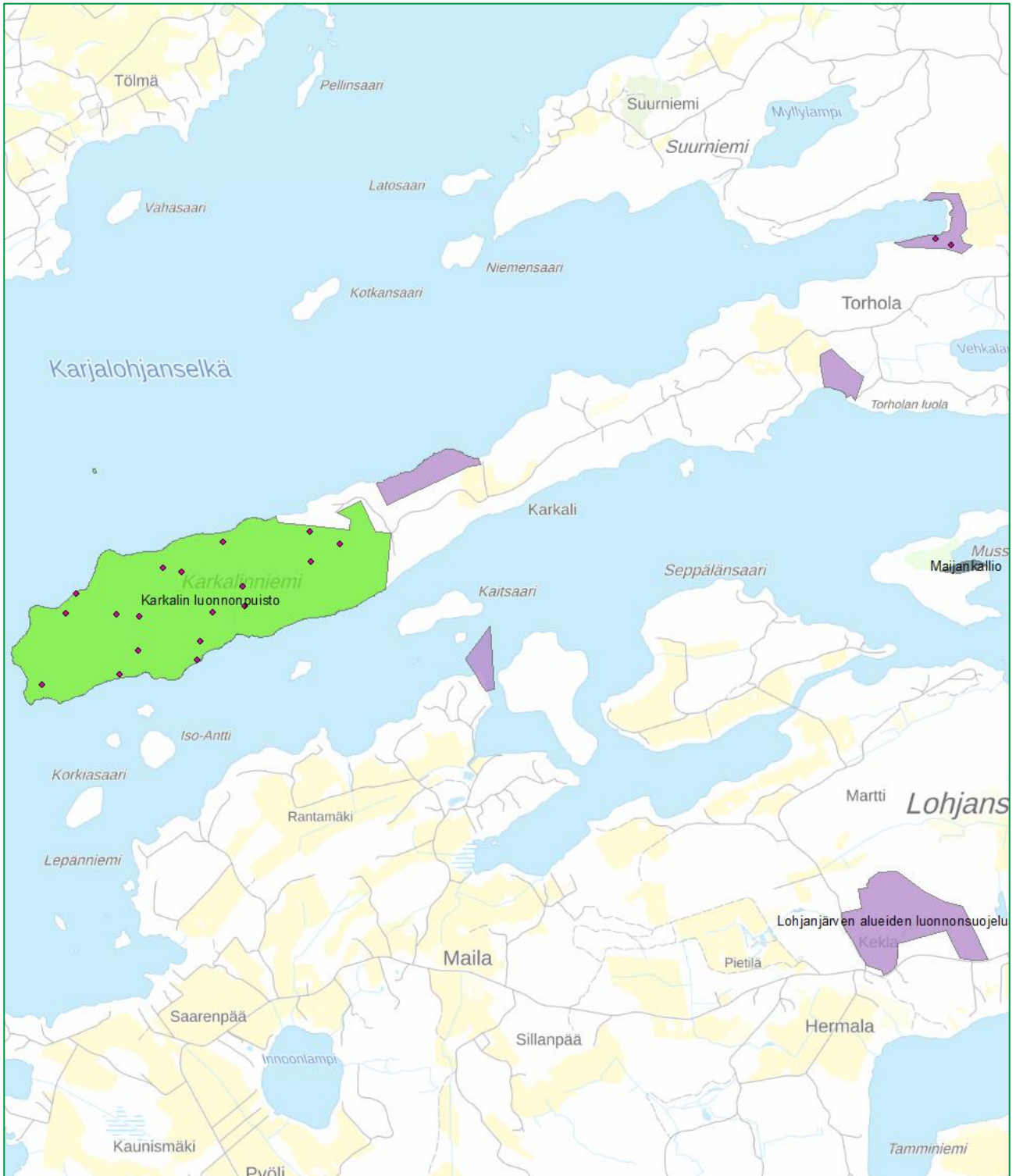

Liite 2. Valitusosoitus

Liite Metsähallituksen päätökseen

VALITUSOSOITUS

Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä

- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksi- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytä avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen

asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta. Lähettämisaikakohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähettämisaikakohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189
90101 Oulu
Puh. 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Faksi: 029 56 42841